

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

*Н.О. Задорожнюк, к.е.н., доцент
доцент кафедри економічних систем і управління
інноваційним розвитком
О.Д. Наумов, студент
Одеський національний політехнічний університет*

Інноваційне підприємництво – це вид підприємницької діяльності, заснований на пошуку нових рішень і нових можливостей з орієнтацією на інновації. З 2007 р. Корнельський університет, французька бізнес-школа і дослідний інститут INSEAD, а також Всесвітня організація інтелектуальної власності публікують Глобальний інноваційний індекс, який дозволяє оцінити інноваційні процеси в світі. Відповідно до цього індексу, Україна в 2017 р. піднялася на 50 місце (в 2013 р. вона займала 71 місце) [1]. Найсильнішими сторонами України, з точки зору інноваційності, визнаються: охоплення населення вищою освітою, патентна активність, інтенсивність науково-дослідних робіт, технологічні можливості промисловості. Разом з тим в країні спостерігається низька ефективність економіки в цілому. Тобто при наявності значного інноваційного, інтелектуального і творчого потенціалу в нашій державі, цей потенціал практично не має істотного впливу на національну економіку. Незважаючи на наявність значного наукового потенціалу та досвід створення технологічно складної продукції, Україна втрачає свої позиції на ринках високотехнологічних товарів і послуг [2]. Це обумовлено повільним становленням ефективного взаємовигідного співробітництва науки і бізнесу в Україні. Промислові підприємства країни, в основному, не готові до активного інвестування в інновації, а в науковому середовищі відсутня бізнес-культура. Також однією з проблем, яка гальмує становлення національної інноваційної економіки, є досить низький рівень підприємницької активності [3].

За даними [4] в сфері інноваційної діяльності, питома вага підприємств, які впроваджували інновації, з роками зростає: у 2006 р. їх було 10 %, у 2010 р. – 11,5 %, в 2016 р. – 16,6 % від

загальної кількості промислових підприємств. У той же час, частка інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції в 2016 р. – всього 1,4 %. З державного бюджету на фінансування інноваційної діяльності в 2016 р. було виділено всього 179 млн. грн. (0,022% від ВВП). Для порівняння – частка в загальному фінансуванні наукових досліджень в більшості розвинених держав знаходиться на рівні 20-40 %. Ще один важливий показник – матеріальне забезпечення працівників наукової сфери, яке є вагомим фактором для відтоку інтелектуального капіталу з країни: щорічно з України їде понад 6000 представників інтелектуальних професій, в тому числі професорів і кандидатів наук.

Всі ці фактори є перешкодами на шляху розвитку інноваційного підприємництва в Україні. Але, незважаючи на це, інноваційні проекти, які характеризуються проривами в Україні існують. Наприклад, компанія Viewdle, що займається розробкою технології розпізнавання осіб і об'єктів мобільними пристроями. Окремо заслуговують на увагу компанії, які працюють на outsourcing ринку, наприклад, SoftServe – українська ІТ-компанія, що працює в сфері розробки програмного забезпечення і надання консультаційних послуг; компанія Infomir, основний галузевою спеціалізацією якої є проектування, виробництво і супровід устаткування і клієнтських пристроїв для сучасних послуг широкосмугових мереж.

У 2016 р. Forbes Україна представив перший рейтинг інноваційних компаній країни. Найбільш високу комплексну оцінку за різними інноваціями отримали Приват Банк, Південмаш, Нова Пошта та Фармак [3]. Однак для забезпечення інноваційного розвитку підприємницького сектора необхідна грамотна державна політика в сфері інновацій, головними напрямками якої можуть бути:

– посилення стимулювання суб'єктів підприємництва до інвестиційно-інноваційної активності шляхом збільшення обсягів держзамовлень у інноваційно-активних малих і середніх підприємств;

- фінансування грантів з розробки та впровадження виробництва інноваційної продукції;
- законодавча підтримка інноваційної діяльності;
- надання населенню консультаційної підтримки та доступних фінансових умов зі створення власного бізнесу.

Більшість з перерахованих вище напрямків відображені в Стратегії розвитку малого та середнього бізнесу в Україні до 2020 року [5]. Для вирішення існуючих проблем розвитку інноваційного підприємництва і досягнення поставлених цілей необхідна послідовна реалізація цієї стратегії на практиці.

Список використаних джерел

1. Глобальный индекс инноваций 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/>
2. Інноваційна Україна: національна доповідь / за ред. В.М. Гейця та ін. – Київ: НАН України, 2015. – 336 с.
3. Корнелюк Р. Спасти будущее: первый рейтинг инновационных компаний Украины / Р. Корнелюк, П. Харламов, Е. Шишацкий // Forbes Украина, 2016. – № 5 (май). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forbes.net.ua/magazine/forbes/1416757-spasti-budushchee-pervyj-rejting-innovacionnyh-kompanij-ukrainy>
4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні за 1990-2016 роки [Електронний ресурс] / І.М. Жук // Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Розпорядження «Про схвалення стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504-2017p>